

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane
De heer drs. T. van Oostenbruggen
D.t.v. BOA Team Parlementair
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 22 april 2025

betreft Vragen over de brief over het toekomstig stelsel box 3 (32140, AD)

ons kenmerk 176905U

Geachte heer Van Oostenbruggen,

De leden van de vaste commissie voor Financiën hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 24 januari jl. over het toekomstig stelsel box 3.¹ De leden van de fracties van **GroenLinks-PvdA** en van **50PLUS** hebben naar aanleiding hiervan enkele vragen en opmerkingen.

Vragen van de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA

1. De leden van de fractie van **GroenLinks-PvdA** maken zich zorgen dat het dossier box III in het 'uitstel op uitstel'-scenario terecht komt (of zelfs al terecht is gekomen). Graag vragen zij u om een nadere toelichting op de waarschijnlijkheid c.q. het risico dat nader uitstel noodzakelijk zal blijken, ook gezien de eisen die de hersteloperatie volgens de brief stelt. Waar trekt de regering de grens qua uitstel om in zo'n geval terug te vallen op de meest uitvoerbare varianten, of stelt de regering zo'n grens niet?
2. Hoe verhoudt de belastingdruk op inkomsten uit vermogen per categorie zich – met inachtneming van de in de brief genoemde wijzigingen in de vermogensbelasting – tot het gemiddelde tarief in de inkomstenbelasting voor een bruto jaarinkomen van één keer en twee keer modaal voor een huishouden van één persoon?
3. Op basis waarvan zou een belastingplichtige moeten bepalen of hun economische huurwaarde hoger of lager is dan het vooraf ingevulde gemiddelde van 5,06% van de WOZ-waarde, zoals benoemd wordt in de brief?
4. Kunt u uitleggen hoe de verschillende in de brief genoemde dervingen zich verhouden, namelijk 2,4 miljard in 2027 op p.6 en 2,55 miljard op p.7?²

¹ Kamerstukken I 2024-2025, 32140, AD.

² Kamerstukken I 2024-2025, 32140, AD, pagina's 6 en 7.

datum 22 april 2025

ons kenmerk

blad 2

Vragen van het lid van de fractie van 50PLUS

1. Kan de regering toelichten waarom het wetsvoorstel Wet Werkelijk Rendement Box 3³ van de vorige regering goeddeels is overgenomen?
2. Waarom is niet meer rekening gehouden met het kritische advies van de RvS?⁴
3. Waarom heeft de regering niet veel uitvoeriger gekeken naar het alternatief van de Vermogenswinstbelasting (VWB)? Er is nu toch ook meer tijd beschikbaar om technische bezwaren op te lossen?
4. Het gerezen uitstel voor de hervorming van Box 3, kan toch idealiter gebruikt worden om de processen voor box 3 enerzijds en de brede stelselherziening anderzijds weer synchroon te laten verlopen? Waarom kiest de regering daar niet voor?
5. U moet toch erkennen dat de toekomstbestendigheid van een nieuw stelsel in box 3 beperkt wordt door het feit dat er nog geen enkel inzicht bestaat in de brede stelselherziening, zo vraagt het lid van de 50PLUS-fractie.
6. Deelt u de mening van dit lid dat door de hervorming van box 3 op een afwijkend tijdsplan, de Kamer de mogelijkheid van een holistische benadering voor het hele stelsel wordt ontnomen? Indien u dit niet deelt, graag een toelichting waarom niet.
7. Is het mogelijk dat de keuze voor een vermogensaanwasbelasting politieke partijen beperkt of voor het blok zet bij het maken van plannen voor het gehele stelsel in hun verkiezingsprogramma's? Kunt u toezeggen dat de voorgenomen hervorming van box 3 naar deze vermogensaanwasbelasting altijd ingepast kan worden in bredere plannen voor het gehele stelsel?
8. Dit lid voorziet dat diverse politieke partijen de hervorming van box 3 in hun programma weer willen afschaffen ten gunste van een alternatief dat optimaal past bij hun visie op de brede fiscaliteit. Deelt u dit inzicht?
9. Is het niet vreemd dat toekomstbestendigheid van groot belang is, terwijl u helemaal geen informatie kunt geven over de mogelijke hoofdlijnen van de toekomstige brede stelselherziening? Hoe weet u dan of de Box 3 hervorming toekomstbestendig is?
10. Kan nog eens uitgelegd worden waarom er een hybride stelsel moet komen? Het plan hinkt toch op twee benen: vermogensaanwas voor effecten en vermogenswinstbelasting op vastgoed? Zijn er situaties denkbaar waarin dit hybride stelsel ook juridisch onhoudbaar kan zijn of worden?
11. Waarom moet er per se nu een keuze gemaakt worden over een nieuw box 3 stelsel? Een synchroon pad met de brede fiscale herziening is toch ook goed beargumenteerbaar?
12. Wordt het werkelijk rendement wel belast als de vermogensaanwas wordt belast? Immers, een papieren en nog niet gerealiseerde waardestijging is toch strikt genomen helemaal geen 'werkelijk rendement'?
13. Deze leden verstaan onder 'werkelijk rendement' het daadwerkelijk gerealiseerde rendement. Kan worden uitgelegd waarom dit volgens de regering toch 'werkelijk rendement' is? Gemanifesteerde waarde is toch nog geen werkelijk rendement?
14. In welke landen bestaat een dergelijke vermogensaanwasbelasting?
15. De Raad van State adviseert om belastingheffing breder te bezien.⁵ Hoe wil de regering zich voorbereiden op een hervorming van het belasting- en toeslagenstelsel? Dat is een traject voor de langere termijn. Welke termijn is dat?

³ Kamerstukken II 2024-2025, 36706, 2.

⁴ Kamerstukken II 2024-2025, 36706, 4.

⁵ Advies Raad van State: [Wet werkelijk rendement box 3. - Raad van State.](#)

datum 22 april 2025

ons kenmerk

blad 3

16. In de brief staat: *"Dit is een traject voor de langere termijn terwijl een oplossing voor de urgente problematiek in box 3 het noodzakelijk maakt om daar nu stappen te zetten. Het belasten van het werkelijke rendement in box 3, in plaats van een forfaitair rendement, is een belangrijke stap in de richting van deze ambitie om vermogen breed en integraal te bezien. Het past bij toekomstige hervormingen in het belastingstelsel die een evenwichtige belastingdruk op de verschillende inkomensgrondslagen nastreven en is ook een verbetering indien hier géén verdere stappen op zouden worden gezet".*⁶ De vraag of het een verbetering betreft "indien hier géén verdere stappen op zouden worden gezet", hangt toch in belangrijke mate af van de inzet en het resultaat van de volgende verkiezingen? Dit is nu toch nog niet te voorspellen, zo vraagt het lid van de fractie van 50PLUS.
17. Bent u van mening dat de brede belastinghervorming ten minste ook de BTW en VPB moet betreffen? Of zouden deze belastingen ook in een separaat traject kunnen worden hervormd, nog voordat de brede herziening plaatsvindt?
18. Wordt erkend dat de keuze voor vermogensaanwas bij aandelen en vermogenswinst bij vastgoed, ook gevolgen kan hebben voor de te maken keuzes bij andere belastingen, fiscale regelingen of faciliteiten? Vervlechting is toch een zwaarwegende reden om de tijdpaden van de box 3-hervorming in lijn te brengen met de brede fiscale hervorming?
19. Wat zijn de voornemens over wijziging c.q. afschaffing van het toeslagenstelsel? Wordt dat wél onderdeel van de brede belastingherziening?
20. Kunt u toelichten waarom nu de keuze voor box 3 wordt gemaakt terwijl de hoofdlijnen van het nieuwe belastingstelsel nog helemaal niet duidelijk zijn?
21. Kunt u toelichten waarom de opstelling van de NVB zo leidend is geweest bij de keuze voor een vermogensaanwasbelasting?
22. Het lid van de fractie van 50PLUS is nog steeds een voorstander van een vermogenswinstbelasting en acht het huidige uitstel een ideale gelegenheid om aan die laatstgenoemde optie te gaan werken. Het klopt toch dat er nu meer tijd is om de vermogenswinstbelasting beter uitvoerbaar te maken?
23. Kunt u aantonen dat de argumentatie van de NVB en andere financiële instellingen van doorslaggevende waarde is en dat de VWB niet is blijven liggen omdat de NVB en de sector er eenvoudigweg 'geen trek' in hebben? Het genoemde lid ontvangt graag een nadere toelichting, want een vermogenswinstbelasting is volgens hem in veel landen gewoon goed uitvoerbaar.
24. Kunt u toelichten waarom het ontzorgen van klanten en de Belastingdienst zo belangrijk is?
25. Bij een vermogenswinstbelasting (VWB) zijn er minder gegevens vooraf beschikbaar en het is moeilijker met betrekking tot het doenvermogen. Hoe zwaar wegen die aspecten voor de regering? Dit zijn toch nevenaspecten vergeleken met de fiscale grondslagen als rechtvaardigheid en draagkracht? Waarom zijn nevenaspecten zoals "doenvermogen" en "voorgevulde aangifte" leidend bij box 3?
26. Wat als het behandelschema niet wordt gehaald, bijvoorbeeld omdat er belangrijke amendementen komen die moeten worden ingepast? Wat zijn de gevolgen van verdere vertraging mocht die optreden? Wordt dan de huidige situatie in box 3 nog meer verlengd?

---

⁶ Kamerstukken I 2024-2025, 32140, AD, pagina 3.

datum 22 april 2025

ons kenmerk

blad 4

27. De invoering van de Wet werkelijk rendement box 3 leidt er toch in elk geval toe dat bepaalde fiscale varianten of aanpassingen niet meer mogelijk zijn, dan wel te ver van de realiteit verwijderd raken?
28. Waar raakt volgens de regering de hervorming van box 3 aan het toeslagenstelsel en de mogelijke of gewenste aanpassingen aan dat deel van het stelsel?
29. Het budgettaire aspect is niet leidend. Maar wat betekent het doel 'budgettair neutraal' dan precies en waarom is het zo leidend?
30. Wordt erkend dat voor hervorming budgettaire ruimte nodig is? Wordt erkend dat door het apart behandelen c.q. het isoleren van box 3, een zekere beperking wordt opgelegd aan de plannen voor een brede fiscale stelselherziening? Is dat misschien ook de bedoeling?
31. Het lid van de 50PLUS-fractie legt het volgende alternatief voor: Een bevrijdende eindheffing op dividend en rente via een bronbelasting met een tarief van 25%, 30% of 35%, in combinatie met het recht een aanslag te verzoeken (als dat lager uitkomt). Waarom is het genoemde alternatief niet overwogen? Indien het wel is overwogen, ontvangen dit lid graag de informatie daarover. Zo niet, vraagt hij of deze variant alsnog beschouwd worden.
32. Kunt u een overzicht geven van het stelsel van belastingheffing over inkomsten uit vermogen in België en Duitsland?
33. Kunt u toelichten waarom 'uitstel van belasting' een argument is om de vermogenswinstbelasting niet voor te stellen? Hoofregel moet toch zijn dat wordt belast als er realisatie is en daarin past het toch niet dat zonder uitstel moet worden belast? "Zonder uitstel belasting" is toch eigenlijk een vervroeging van de belasting naar een moment voorafgaand aan het verzilveren van de winst? Kunt u bij uw antwoord betrekken dat uitstel van heffing weldegelijk voorkomt, met name bij box 2 waar honderden miljarden aan uitgestelde uitkeringen van dividenden is? Waarom is uitstel van heffing niet rechtvaardig bij box 3 en wel bij box 2? De Raad van State wijst daar ook op, zo merkt het lid van de 50PLUS-fractie op.⁷
34. Waarom moet er zonder uitstel en wel direct worden geheven via vermogensaanwas (VAB) en zou dat niet kunnen of mogen bij de vermogenswinst (VWB)?
35. Vermogensbelasting is heffing op enkel bezit. Dat wordt juridisch kwetsbaar geacht. Maar een VAB is indirect toch ook een belasting op bezit via de aanwas van bezit? Waarom is dat niet 'juridisch kwetsbaar'?
36. Kunt u garanderen dat de vermogensaanwasbelasting (VAB) de toets van de Hoge Raad kan doorstaan, gelet op eerdere jurisprudentie? Zo niet, hoe groot schat u dit risico in?
37. Bij geen verhuur van de tweede woning wordt de huurwaarde van box 1 gebruikt; is dat niet juridisch kwetsbaar?
38. Bent u bereid om een juridische houdbaarheidsanalyse van de vermogensaanwasbelasting evenals van de onderzochte alternatieven te verrichten?

Op pagina 2 van de brief wordt gesteld: *"Er is een grote maatschappelijke en politieke wens om in box 3 het werkelijke rendement te belastingen. Het forfaitaire stelsel is zeer eenvoudig maar is onrechtvaardig omdat burgers met (sterk) uiteenlopende rendementen hetzelfde worden belast. Hierdoor is het forfaitaire stelsel juridisch onhoudbaar gebleken."*⁸

39. Hoe lang heeft het forfaitaire stelsel met een vaste 'rekenrente' van 4% precies bestaan zonder dat er sprake was van juridische onhoudbaarheid?

⁷ Kamerstukken II 2024-2025, 36706, 4, pagina 3.

⁸ Kamerstukken I 2024-2025, 32140, AD, pagina 2.

datum 22 april 2025

ons kenmerk

blad 5

40. De juridische onhoudbaarheid van het forfaitaire stelsel is toch pas aan het licht gekomen na de manipulatie van de marktrente door monetaire autoriteiten en de differentiatie van de forfaitaire rendementen in 2016?
41. Was het echt wel opportuun om het vaste fictieve rendement in box 3 af te schaffen op basis van incidentele manipulatie van de rentestand?
42. Zou de juridische onhoudbaarheid van een vast fictief rendement ook aan de oppervlakte zijn gekomen als er geen sprake was geweest van rentemanipulatie via Quantitative Easing?

Tevens staat op pagina 2 van de brief: *"De arresten van juni 2024 van de Hoge Raad onderstrepen nog eens de noodzaak voor een nieuw stelsel. Uit het advies van de Raad van State blijkt duidelijk dat de ruimte voor de wetgever om een nieuw stelsel anders vorm te geven, sterk is beperkt."*⁹

43. Is er, mede dankzij het normaliseren van het monetaire beleid, nu weer ruimte voor de wetgever om terug te keren naar een forfaitair stelsel met een vast of in elk geval een gelijk fictief rendement voor iedereen? Indien nee, waarom niet?
44. Waarom is op het hoogtepunt van het extra ordinaire monetaire beleid van de centrale bank, met bewezen neerwaartse rente-effecten, het vaste fictieve rendement van 4% niet tijdelijk fors verlaagd? Het ging toch om tijdelijke beleidsinterventies- en effecten? Was een hervorming van box 3 überhaupt wel nodig geweest als de regering destijds het fictief rendement had aangepast aan de tijdelijke 'extraordinaire' omstandigheden?
45. Wanneer komt er duidelijkheid over de vraag van het lid van de fractie van 50PLUS uit zijn aangehouden motie of en wanneer er een Onafhankelijke Adviescommissie komt over de brede hervorming van het belastingstelsel?¹⁰
46. Dit lid heeft kennis genomen van het besluit van de SER om zelf een commissie in te stellen voor de hervorming van het belastingstelsel.¹¹ Wat vindt de regering van het feit dat de SER wel een adviescommissie instelt en de regering vooralsnog niet?
47. Klopt het dat de regering reeds ver gevorderd is met hoe de hervorming van het belastingstelsel in de steigers wordt gezet? Wilt u de contouren van de voorgenomen aanpak al schetsen?
48. Hoe bent u van plan om de werkzaamheden van de adviescommissie van de SER te betrekken bij de oordeelsvorming over de toekomst van het belastingstelsel? Gaat u op dit advies wachten?

De leden van de vaste commissie voor Financiën zien uw reactie met belangstelling tegemoet en bij voorkeur binnen **vier weken** na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

W.T. van Ballekom

Voorzitter van de vaste commissie voor Financiën

⁹ Kamerstukken I 2024-2025, 32140, AD, pagina 2.

¹⁰ Kamerstukken I 2024-2025, 36602, K.

¹¹ Werkagenda SER: [doelstelling-visie-en-werkagenda-ser.pdf](#)